

2026/1243

15.6.2026

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2026/1243,

11. juuni 2026,

seoses tungalteraalkaloidide esinemise seirega söödas

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/32/EÜ⁽¹⁾ on sätestatud teatavate soovimatute ainete, sealhulgas hariliku tungaltera (*Claviceps purpurea*) piirnorm söödas.
- (2) Komisjoni soovitus 2012/154/EL⁽²⁾ soovitatakse teha tungalteraalkaloidide esinemise seiret loomasöödaks ette nähtud teraviljas ja teraviljatoodetes, loomasöödana kasutatavates kõrrelistes ning segasöödas.
- (3) Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „amet“) võttis 28. juunil 2012 vastu arvamuse tungalteraalkaloidide sisalduse kohta toidus ja söödas⁽³⁾. Ameti riskihinnang põhines peamistel *Claviceps purpurea* tungalteraalkaloididel, nimelt ergometriinil, ergotamiinil, ergosiinil, ergokristiinil, ergokrüptiinil ja ergokorniinil ning nende vastavatel „-iniin“-epimeeridel. Kuna *Claviceps africana* ja *Claviceps fusiformis* võivad esineda liitu imporditavas söödas, tuleks teha nende organismide peamiste tungalteraalkaloidide, eelkõige vastavalt dihidroergosiini ja agroklaaviini esinemise seiret. Üks tungalteraalkaloididest on ergovaliin, mida tavaliselt leidub endofüütidega nakatunud kõrreliseliliikides, näiteks roog-aruheinas ja karjamaa-raiheinas.
- (4) 6. juulil 2017 avaldas amet teadusliku aruande inimeste ja loomade toidukaudse tungalteraalkaloididega kokkupuute kohta⁽⁴⁾. Aruandes soovitatakse jätkata analüüsiandmete kogumist asjaomastes söötades esinevate tungalteraalkaloidide kohta. Ühtlasi tuleks jätkata andmete kogumist üheaegselt nii tungaltera sklerootsiumide esinemise kui ka tungalteraalkaloidide sisalduse kohta eri söötades, et aidata paremini mõista nende kahe muutuva vahelist seost. Seireks tuleks kasutada olemasolevaid piisava tundlikkusega analüüsimetodeid.
- (5) Amet võttis 30. novembril 2023 vastu arvamuse söödas esinevatest tungalteraalkaloididest tuleneva loomade tervisele avalduva riski kohta⁽⁵⁾. Amet leidis, et tungalteraalkaloidide esinemine söödas põhjustab terviseprobleeme veistel ja sigadel (pörsastel, nuumsigadel ja emistel). Amet tõi välja, et on vaja rohkem andmeid tungalteraalkaloidide esinemise kohta, eelkõige nende esinemise kohta söödas ja sorgos ning söödas leiduva ergovaliini/-iniini kohta. Ametile esitatavad esinemisandmed peaksid sisaldama piisavat teavet analüüsitud söödaproovide kohta, sealhulgas teavet niiskusesisalduse, sihtloomade ja segasööda liigi kohta (täis-/täiendsööt), ning kasutada tuleks tundlikke analüüsimetodeid.
- (6) Seepärast on asjakohane soovitada teha kõikjal liidus seiret söödas esinevate tungalteraalkaloidide suhtes,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. mai 2002. aasta direktiiv 2002/32/EÜ loomatoidus leiduvate soovimatute ainete kohta (EÜT L 140, 30.5.2002, lk 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/32/oj>).

⁽²⁾ Komisjoni 15. märtsi 2012. aasta soovitus 2012/154/EL tungalteraalkaloidide esinemise seire kohta söödas ja toidus (ELT L 77, 16.3.2012, lk 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2012/154/oj>).

⁽³⁾ „Scientific Opinion on Ergot alkaloids in food and feed“ („Teaduslik arvamus toidus ja söödas esinevate tungalteraalkaloidide kohta“). EFSA Journal 2012; 10(7): 2798. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2012.2798>.

⁽⁴⁾ Arcella, D., Gomez Ruiz, J.-A., Innocenti, M. L., ja Roldán, R. (2017). „Scientific report on human and animal dietary exposure to ergot alkaloids“ („Teaduslik aruanne inimeste ja loomade toidukaudse tungalteraalkaloididega kokkupuute kohta“). EFSA Journal 2017; 15(7): 4902, 53 lk. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.4902>.

⁽⁵⁾ „Scientific Opinion on the risk for animal health related to the presence of ergot alkaloids in feed“ („Teaduslik arvamus söödas esinevatest tungalteraalkaloididest tuleneva loomade tervisele avalduva riski kohta“). EFSA Journal 2024;22(1):e8496. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8496>.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. Liikmesriikidel soovitatakse söödakäitlejate aktiivsel osalusel teha söödas esinevate tungalteraalkaloidide seiret.

2. Tuleks analüüsida vähemalt järgmisi tungalteraalkaloide:

- ergokristiin/ergokristiniin;
- ergotamiin/ergotaminiin;
- ergokrüptiin/ergokrüptiniin (α - ja β -isomeer);
- ergometriin/ergometriiniin;
- ergosiin/ergosiniin;
- ergokorniin/ergokorniniin.

Samuti on soovitatav analüüsida ergovaliini/ergovaliniini, agroklaviini, dihüdroergosiini ja lolitrem B-d.

3. Võimaluse korral tuleks määrata sklerootsiumide sisaldus proovis, et oleks võimalik parandada teadmisi sklerootsiumide sisalduse ja konkreetsete tungalteraalkaloidide sisalduse vahelise seose kohta.

4. Analüüsimeetodina soovitatakse kasutada vedelikkromatograafiat koos tandemmassispektromeetriaga (LC-MS/MS). Võib kasutada ka muid analüüsimeetodeid, kui on olemas tõendid, et nendega saadakse konkreetsete tungalteraalkaloidide (või konkreetse epimeeride paari) puhul usaldusväärsed tulemused. Iga tungalteraalkaloidi määramispiir peaks olema 5 µg/kg või väiksem.

5. Proove on soovitatav võtta eelkõige järgmisest:

- teravili ja sellest saadud tooted;
- kõrrelised ja nendest saadud tooted, sealhulgas sööt;
- segasööt.

6. Kontrollitavast partiist võetud proovide esindavuse tagamiseks peaksid liikmesriigid järgima komisjoni määruses (EÜ) nr 152/2009 ⁽⁶⁾ sätestatud proovivõtukorda.

7. Liikmesriikidel soovitatakse tagada, et analüüsitulemused esitatakse ametile korrapäraselt 2028. aasta 30. juuniks ameti andmevormil kooskõlas toidu ja sööda proovikirjeldusstandardit (SSD2) käsitlevates ameti juhistes esitatud nõuetega ⁽⁷⁾ ja ameti täiendavate konkreetsete aruandlusnõuetega.

⁽⁶⁾ Komisjoni 27. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 152/2009, milles sätestatakse proovivõtu- ja analüüsimeetodid sööda ametlikuks kontrolliks (ELT L 54, 26.2.2009, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/152/oj>).

⁽⁷⁾ <https://www.efsa.europa.eu/et/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>.

8. Käesoleva soovitusega asendatakse komisjoni soovitus 2012/154/EL.

Brüssel, 11. juuni 2026

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Olivér VÁRHELYI
